

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Навчально-науковий інститут бізнесу та інформаційних технологій
Кафедра економіки та підприємництва

СИЛАБУС
освітньої компоненти - ОК28
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ І ОПОДАТКУВАННЯ

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	обов'язкова	
Галузь знань	07	Управління та адміністрування
Спеціальність	076	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Освітня програма	Економіка будівельного підприємства	
Обсяг дисципліни	4 кредити ECTS (120 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	розрахунково-графічна робота	
Форми семестрового контролю	Іспит	

Викладачі:

Камбур Ольга Леонідівна, к.е.н., доцент кафедри економіки та підприємництва,
olga.kambur@gmail.com

В процесі вивчення даної дисципліни студенти **ЗНАЙОМЛЯТЬСЯ З ЗАСОБАМИ ВПЛИВУ ДЕРЖАВИ НА ФУНКЦІОНУВАННЯ ЕКОНОМІЧНИХ СУБ'ЄКТІВ ТА МЕХАНІЗМОМ ОПОДАТКУВАННЯ.**

Наприклад: Вміння враховувати пріоритетні напрямки розвитку держави при розробці конкретних заходів на будівельному підприємстві дозволить скористатися перевагами чинної системи державної підтримки та підвищити ефективність функціонування підприємства, а знання механізму оподаткування дозволить знизити витрати на виплату податків та уникнути помилок при їх розрахунку.

Передумови вивчення дисципліни «Державне регулювання і оподаткування»

- «Економіка підприємства»,
- «Бухгалтерський облік»,
- «Фінанси підприємств»,
- «Мікроекономіка».

Програмні результати навчання:

PH1. Використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях

PH2. Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності

PH5. Організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

PH7. Демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати

PH9. Знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави.

PH11. Демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці.

PH16. Знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці

PH18. Знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності.

PH19. Застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм

PH22. Вміти аналізувати соціально-економічні процеси у будівництві, проводити розрахунки кошторисів.

PH23. Знати правила та механізми формування системи звітності підприємств перед державними органами, вміти збирати і обробляти статистичну інформацію.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- знати вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної і правової держави;

- знати нормативно-правове забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати його на практиці; - знати основи обліку та оподаткування в підприємницькій, торговельній і біржовій діяльності;
- знати правила та механізми формування системи звітності підприємств перед державними органами, вміти збирати і обробляти статистичну інформацію.

вміти:

- використовувати базові знання з підприємництва, торгівлі і біржової діяльності й уміння критичного мислення, аналізу та синтезу в професійних цілях;
- застосовувати набуті знання для виявлення, постановки та вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності;
- організувати пошук, самостійний відбір, якісну обробку інформації з різних джерел для формування банків даних у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності;
- демонструвати підприємливість в різних напрямках професійної діяльності та брати відповідальність за результати;
- демонструвати базові й структуровані знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності для подальшого використання на практиці; - застосовувати знання й уміння для забезпечення ефективної організації зовнішньоекономічної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур з урахуванням ринкової кон'юнктури і діючих правових норм;
- аналізувати соціально-економічні процеси у будівництві, проводити розрахунки кошторисів.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин		
		лекції	практичні	самостійна
1.	Державне регулювання економіки як функція держави	2	1	2
2.	Методи державного регулювання економіки та їх вплив на підприємницьку діяльність.	2	1	4
3.	Стратегія соціально-економічного розвитку країни	2	1	4
4.	Фінансова політика держави та її вплив на суб'єктів господарювання	2	1	3

5.	Бюджетна політика держави та її вплив на суб'єктів господарювання	2	1	3
6.	Вплив держави на інвестиційний клімат та структурні перетворення в країні	2	1	4
7.	Державне регулювання підприємництва	2	2	4
8.	Державне регулювання торгівлі	2	2	4
9.	Державне регулювання зовнішньоекономічної діяльності	2	2	4
10.	Державне регулювання біржовій діяльності	2	2	4
11.	Система оподаткування в Україні	2	2	4
12.	Вплив оподаткування на функціонування підприємницьких структур	2	2	4
13.	Оподаткування торговельної діяльності	2	2	4
14.	Оподаткування у біржовій діяльності	2	2	4
15.	Порівняння різних форм оподаткування, переваги та недоліки їх використання в окремих випадках.	2	2	4
16.	Податковий менеджмент на підприємствах	2	4	4
	Всього	32	28	60

Презентації лекції, завдання для практичних занять та тести для тренування розміщені у навчальній платформі Moodle

<http://91.194.79.100/moodle/course/view?id=17>

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «іспиту» за навчальною дисципліною «Державне регулювання і оподаткування» складає 60 балів та 100 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		

Поточний контроль знань:		36	60
в т.ч.: - розрахунково-графічна робота	1	12	20
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на практичних заняттях та лекціях ;	кожне заняття	24	40
- виступ (доповідь) студентів при обговоренні питань на практичних заняттях;	1		
- тестування;	2		
- участь у конференціях;	1		
- підготовка та видання наукових публікацій (тези, статті);	1		
Підсумковий (семестровий) контроль знань – іспит	1	24	40
Разом		60	100

Кожне усне або тестове експрес опитування у системі Moodle оцінюється в 0,5 балів, (15) , доповідь – до 10 балів, (10), кожне тестування 5 балів. За результатами доповіді на практичних заняттях та індивідуального завдання студенти мають можливість підготувати тези та прийняти участь у всеукраїнської або міжнародної конференції, що оцінюється додатково у 20 балів.

З дисципліни передбачено виконання **розрахунково-графічної роботи**. В цій роботі здійснюється аналіз окремої сфери державного регулювання економіки. Розрахунково-графічна робота включає:

- визначення проблеми, яка передбачає застосування заходів з державного регулювання (з обов'язковим посиланням на літературні джерела); - аналіз ситуації в Україні за останні роки с використанням статистичної інформації;
- аналіз методи державного регулювання, що використовуються для вирішення проблеми та їх вплив на підприємництво;
- законодавче регулювання проблеми;
- список джерел інформації.

Більш детальну інформацію наведено у методичних вказівках до виконання розрахунково-графічної роботи [8].

Два рази за семестр проводяться контроль знань – **стандартизовані тести** (20 тестових питань), наприклад

- 1) Суспільний сектор включає (оберіть один або декілька варіантів):
  - А) приватні підприємства;

- В) домогосподарства;
- С) недержавні некомерційні організації;
- Д) державні установи, підприємства та фінанси

2) При здійсненні кредитно-грошової політики регулювання діяльності комерційних банків відбувається через (оберіть один або декілька варіантів):

- А) змінення ставок податку на додану вартість;
- В) змінення ставок податку на прибуток комерційних банків;
- С) змінення норм обов'язкових резервів;
- Д) операції з цінними паперами на відкритому ринку;
- Е) змінення облікової ставки НБУ.

Підсумковий контроль знань здійснюється у вигляді іспиту.

Перелік питань до іспиту з навчальної дисципліни «Державне регулювання і оподаткування»:

1. Вади ринкового саморегулювання.
2. Функції держави в сучасній економіці.
3. Сутність державного регулювання економіки
4. Методи державного регулювання економіки
5. Система органів державного регулювання економіки
6. Сутність соціально-економічної стратегії.
7. Соціально-економічне прогнозування.
8. Макроекономічне планування.
9. Державне програмно-цільове планування
10. Фінансово-бюджетне регулювання.
11. Система оподаткування в Україні
12. Податкове регулювання.
13. Вплив оподаткування на функціонування підприємницьких структур
14. Грошово-кредитне регулювання.
15. Державне регулювання ринку цінних паперів
16. Державне регулювання біржовій діяльності
17. Оподаткування біржовій діяльності
18. Державне регулювання структурних зрушень в економіці.
19. Державне регулювання інвестиційної діяльності
20. Необхідність і сутність науково-технічної політики.
21. Форми та методи реалізації науково-технічної політики.
22. Концепція державної інноваційної політики.
23. Організаційно-економічний механізм державного регулювання інноваційної діяльності
24. Підприємництво як об'єкт державного регулювання.
25. Роль держави в розвитку підприємницького середовища в Україні.
26. Механізм державного регулювання підприємництва.
27. Фінансові важелі державної підприємницької політики.

28. Регуляторна реформа та регуляторна політика
29. Основи зовнішньоекономічної діяльності.
30. Регулювання торговельної діяльності.
31. Іноземне інвестування та його регулювання.
32. Роль держави у залученні іноземних кредитів
33. Необхідність і методи державного регулювання цін.
34. Антиінфляційна політика.
35. Регіональна економічна політика, її сутність і завдання.
36. Механізм реалізації регіональної економічної політики держави. 37. Державне регулювання соціально-економічного розвитку регіонів. 38. Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіонів 39. Регулювання суспільного сектору економіки.
40. Кошториси бюджетних установ.
41. Оподаткування у бюджетної сфері
42. Державні закупівлі як засіб задоволення державних потреб.
43. Механізм державних закупівель
44. Податковий менеджмент на підприємстві

Інформаційне забезпечення

Основна література

1. Національна економіка: Підручник. / За ред. П.В. Круша. -К. : Каравела. -2018. - 533 с.
2. Чернявська О. В. Національна економіка. Навч. посіб. / О. В. Чернявська. –К.: Алерта, 2018. –502 с.
3. Конкурентні переваги промислового сектора економіки України: регіональний вимір : монографія; ДУ “Інститут регіональних досліджень імені М.І. Долишнього НАН України”; наук. редактор д.е.н., проф. С.О. Іщук. –Львів, 2018. – 246 с.
4. Новікова Н.Л. Стійкість економіки: інструментарій оцінювання та механізми забезпечення / А.В. Бойко, Н.Л. Новікова та ін.; за ред. А.В. Бойко. –Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2019. –451 с.
5. Цілі сталого розвитку для України: регіональний вимір: аналітична доповідь. ДУ«Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України». – Львів, 2018.–90 с.
6. Податкова система: навчальний посібник / І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик, М. О. Слатвінська [та інш.] / ред. І. С. Волохова, О. Ю. Дубовик. – Харків: Видавництво «Діса плюс», 2019. – 402 с.
7. Зайцев О. В. Податковий менеджмент : підручник / О. В. Зайцев. – Київ : Видавництво Ліра-К, 2016. – 308 с.

8. Камбур О.Л. Методичні вказівки до виконання розрахунково-графічної роботи з дисципліни: «Державне регулювання і оподаткування». Одеса: ОДАБА, 2020. – 18 с.

Допоміжні джерела інформації

1. Офіційний сайт Верховної Ради України <http://rada.gov.ua/>
2. Державна служба статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України <http://www.me.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства розвитку громад та територій України <http://www.minregion.gov.ua>